

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 156 /20
Luxemburg, 8 decembrie 2020

Hotărârea în cauza C-584/19
Procedură penală împotriva lui A și alții

Spre deosebire de un mandat european de arestare, un ordin european de anchetă poate fi adoptat de parchetul unui stat membru expus riscului de a fi supus unor instrucțiuni individuale din partea puterii executive

Drepturile fundamentale ale persoanei vizate de ordinul european de anchetă sunt suficient protejate atât în stadiul emiterii acestuia, cât și în cel al executării sale în alt stat membru

Staatsanwaltschaft Hamburg (Parchetul din Hamburg, Germania) a deschis o anchetă penală împotriva lui A și a altor persoane neidentificate. Aceste persoane sunt suspectate că au falsificat în luna iulie 2018 13 ordine de transfer utilizând date obținute ilegal, permițând astfel transferul probabil a aproximativ 9 800 de euro într-un cont bancar deschis pe numele lui A la o bancă austriacă. În mai 2019, în cadrul investigării acestei cauze, Parchetul din Hamburg a emis un ordin european de anchetă¹, pe care l-a transmis Staatsanwaltschaft Wien (Parchetul din Viena, Austria) și prin care a solicitat acestuia să îi furnizeze copii de pe extrasele contului bancar respectiv pentru perioada în cauză. Or, conform Codului de procedură penală austriac, Ministerul Public austriac nu poate dispune o asemenea măsură de investigare fără autorizație judiciară prealabilă. Astfel, la sfârșitul lunii mai 2019, Parchetul din Viena a solicitat Landesgericht für Strafsachen Wien (Tribunalul Penal Regional din Viena, Austria) autorizarea respectivei măsuri de investigare.

Constatând în special că, în aplicarea dreptului procesual german, Parchetul din Hamburg poate primi instrucțiuni, inclusiv în cazuri individuale, din partea Justizsenator von Hamburg (ministrul justiției din Hamburg, Germania), instanța menționată a ridicat problema dacă acest ordin european de anchetă trebuie executat de autoritățile austriece. Îndoielile sale erau mai exact legate de aplicabilitatea, în contextul Directivei privind ordinul european de anchetă, a jurisprudenței recente a Curții referitoare la noțiunea de „autoritate judiciară emitentă” a unui mandat european de arestare (MEA)², în sensul Deciziei-cadru 2002/584³. În consecință, respectiva instanță a decis să solicite Curții să stabilească dacă parchetul dintr-un stat membru poate fi considerat o „autoritate judiciară” competentă să emită un ordin european de anchetă, în sensul acestei directive, în pofida faptului că este expus riscului de a fi supus unor instrucțiuni sau unor ordine individuale din partea puterii executive în cadrul adoptării unui astfel de ordin.

¹ Acest ordin european de anchetă a fost emis conform Directivei 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală (JO 2014, L 130, p. 1) (denumită în continuare „Directiva privind ordinul european de anchetă”).

² Hotărârile din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și din Zwickau) (C-508/18 și C-82/19 PPU, punctul 90), și PF (Procurorul general al Lituaniei) (C-509/18, punctul 57); a se vedea de asemenea CP n°68/19. Astfel, la punctul 90 din hotărârea citată anterior OG și PI (Parchetele din Lübeck și din Zwickau), referitoare la procurorii germani, Curtea a statuat că noțiunea de „autoritate judiciară emitentă” în sensul Deciziei-cadru 2002/584 nu include parchetele dintr-un stat membru care sunt expuse riscului de a fi supuse, direct sau indirect, unor ordine sau unor instrucțiuni individuale din partea puterii executive, în cadrul adoptării unei decizii referitoare la emiterea unui mandat european de arestare.

³ Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3) (denumită în continuare „Decizia-cadru privind MEA”).

Aprecierea Curții

Curtea, întrunită în Marea Cameră, statuează că noțiunile de „autoritate judiciară” și de „autoritate emitentă”, în sensul Directivei privind ordinul european de anchetă, cuprind procurorul dintr-un stat membru sau, mai general, parchetul dintr-un stat membru, și aceasta chiar dacă s-ar afla într-un raport de subordonare față de puterea executivă a acestui stat membru, raport care l-ar expune riscului de a fi supus, direct sau indirect, unor ordine sau unor instrucțiuni individuale din partea respectivei puteri cu ocazia adoptării unui ordin european de anchetă.

În această privință, Curtea arată, cu titlu introductiv, că, în conformitate cu această directivă, un ordin european de anchetă nu poate fi executat decât dacă autoritatea care l-a emis este o „autoritate emitentă”⁴ și că, atunci când un asemenea ordin este emis de o altă autoritate emitentă decât un judecător, o instanță, un judecător de instrucție sau un procuror competent pentru cauza vizată, acesta trebuie validat de o „autoritate judiciară” înainte de a fi transmis în vederea executării în alt stat membru.

Acestea fiind precizate, Curtea notează mai întâi că, spre deosebire de ceea ce se prevede în Decizia-cadru privind MEA, care se referă la „autoritatea judiciară emitentă” fără a preciza identitatea autorităților incluse în această noțiune, procurorul figurează în mod expres, în Directiva privind ordinul european de anchetă⁵, printre autoritățile care, la fel ca judecătorul, instanța sau judecătorul de instrucție, sunt considerate o „autoritate emitentă”. În plus, Curtea arată că, în această directivă, procurorul figurează de asemenea printre „autoritățile judiciare” abilitate să valideze un ordin european de anchetă înainte de transmiterea acestuia autorității executante, în cazurile în care acest ordin a fost emis de o altă autoritate emitentă decât un judecător, o instanță, un judecător de instrucție sau un procuror competent pentru cauza vizată⁶. Curtea constată că, în directiva menționată, calificarea procurorului drept „autoritate emitentă” sau „autoritate judiciară” nu este subordonată absenței unui raport de subordonare legală a acestuia față de puterea executivă a statului membru de care aparține.

În continuare, Curtea subliniază că emiterea sau validarea unui ordin european de anchetă este supusă unei proceduri și unor garanții distincte de cele care încadrează emiterea unui MEA. În particular, ea arată că, potrivit Directivei privind ordinul european de anchetă, procurorul care emite sau validează un astfel de ordin trebuie să țină seama de principiul proporționalității și de drepturile fundamentale ale persoanei vizate, și că ordinul acestuia trebuie să poată face obiectul unei căi de atac efective cel puțin echivalente celei disponibile în cadrul unei proceduri naționale similare. Curtea subliniază în plus posibilitatea oferită de această directivă autorității executante și, mai pe larg, statului executant, de a veghea, prin diferite mecanisme, la respectarea acestui principiu și a drepturilor fundamentale ale persoanei vizate. Curtea concluzionează că, atât în stadiul emiterii sau al validării, cât și al executării ordinului european de anchetă, Directiva privind ordinul european de anchetă conține un ansamblu de garanții care permite asigurarea protecției drepturilor fundamentale ale persoanei vizate.

În sfârșit, Curtea arată că obiectivul urmărit de un ordin european de anchetă se deosebește de cel urmărit de un MEA. Astfel, în timp ce un MEA vizează arestarea și predarea unei persoane căutate în vederea exercitării urmăririi penale sau a executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, un ordin european de anchetă vizează, în schimb, executarea uneia sau mai multor măsuri de investigație specifică în vederea obținerii de probe. Astfel, chiar dacă unele dintre aceste măsuri de investigație pot fi intruzive, un ordin european de anchetă nu este totuși, spre deosebire de un MEA, de natură să aducă atingere dreptului la libertate al persoanei în cauză.

Prin urmare, în opinia Curții, dat fiind ansamblul acestor diferențe între Decizia-cadru privind MEA și Directiva privind ordinul european de anchetă, interpretarea reținută în hotărârile sale recente⁷,

⁴ În sensul articolului 2 litera (c) din Directiva privind ordinul european de anchetă.

⁵ Este ceea ce prevede articolul 2 litera (c) punctul (i) din Directiva privind ordinul european de anchetă.

⁶ Este ceea ce se enunță la articolul 2 litera (c) punctul (ii) din Directiva privind ordinul european de anchetă.

⁷ Hotărârile OG și PI (Parchetele din Lübeck și din Zwickau) și PF (Procurorul general al Lituaniei), a se vedea nota de subsol 2.

potrivit căreia noțiunea de „autoritate judiciară emitentă” în sensul acestei decizii-cadru nu cuprinde parchetele dintr-un stat membru care sunt expuse riscului de a fi supuse unor instrucțiuni individuale din partea puterii executive, nu este aplicabilă în contextul Directivei privind ordinul european de anchetă.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536